

Notat

Dato:	18.12.25
Til:	Høyre ved Kristian Noreng
Fra:	Ordfører Anne Kari Eriksen

Interpellasjon – Kunnskapsgrunnlag for flomsikring av Nesbyen sentrum (Nesflata)

I epost datert 9.12 stiller varaordfører Kristian Noreng på vegne av Høyre følgende spørsmål:

«Stormen Hans i 2023 førte til betydelige flomskader i Nesbyen kommune. Både Hallingdalsvassdraget og Rukkedøla gikk over sine bredder, og store deler av nedre del av Nesbyen sentrum (Nesflata) ble oversvømt. Flomhendelsen er i ettertid klassifisert som om lag en 120-årsflom.

I etterkant av hendelsen har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), i samarbeid med kommunen, utredet mulige flomsikringstiltak. NVEs anbefalte løsning er en sammenhengende flomvoll langs de to elvene. Kostnadsanslaget for tiltaket er om lag 300 millioner kroner, hvor kommunen er forutsatt å dekke rundt 10 prosent.

Per i dag er deler av Nesflata underlagt bygge- og deleforbud. Samtidig viser flomsonekart for 200-årsflom med 20% klimaframskrivning at store deler av Nesbyen sentrum kan bli berørt. Dette reiser viktige spørsmål knyttet til arealbruk, rettigheter og framtidig utvikling av sentrum.

Vi registrerer at arbeidet med reguleringsplanen ennå ikke er ferdig. Vi antar at mange av spørsmålene blir besvart her, men det har festet seg noen oppfatninger hos politikere og folk flest om hva som er juridisk, teknisk og økonomisk mulig.

Med bakgrunn i dette stilles følgende spørsmål, med sikte på å få belyst faktagrunnlaget og handlingsrommet kommunen har videre:

Spørsmål

- 1. Kan bygge- og deleforbudet på Nesflata oppheves etter gjeldende regelverk, og hva må være på plass før dette eventuelt kan skje?*
- 2. Hva slags ansvar har kommunen etter lovverket for å sikre eksisterende bebyggelse i Nesbyen sentrum mot framtidig flom?*
- 3. Hva betyr det i praksis for beboere og grunneiere dersom flomsikring på Nesflata ikke gjennomføres?*
- 4. Hva vil skje hvis politikerne sier nei til flomsikring av Nesflata? Hvilke økonomiske konsekvenser får dette for kommunen ved neste flom?*
- 5. Hvor stor del av Nesbyen sentrum kan bli berørt av flom på en måte som begrenser videre utbygging og sentrumsutvikling?*
- 6. Hvilke andre flomsikringstiltak enn flomvoll er vurdert, og hvilken effekt har disse sammenlignet med flomvoll – inkludert om riksvei 7 realistisk kan benyttes som flomvoll, juridisk, teknisk og økonomisk?»*

Svar

Punkt 1

Bygge/deleforbud kan oppheves når det kan dokumentere at kravene til sikker byggegrunn og flomsikkerhet er oppfylt i henhold til plan- og bygningslovens bestemmelser (11-8, 12-6 og 28-1) og teknisk forskrift (7-2). Dette kan skje når man har en vedtatt reguleringsplan med tilhørende ROS- hensynssoner mm og gjennomført sikringstiltak (f.eks. ferdigstilt flomvoll).

Punkt 2

I henhold til sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt har kommunen et krav til å gjennomføre helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder ligger bl.a. håndtering av flomfare. Kommune er juridisk forpliktet etter naturskadelovens paragraf 20 å treffe nødvendige sikringstiltak mot naturskader, herunder også mot flomfare. Lovtekst lyder: *Kommunen plikter å treffe forholdsregler mot naturskader slik som bestemt i plan- og [bygningsloven § 11-8](#) tredje ledd bokstav a og [§ 28-1](#), samt ved nødvendige sikringstiltak. Med naturskade menes naturskade slik det fremgår av [naturskadeerstatningsloven § 4](#) første ledd.* Grunneier har primært ansvar for sikring av egen eiendom. Kommunen har ansvar når mange er berørt eller når kostnadene tilsier at det blir for stort ansvar på enkeltpersoner eller at tiltaket involverer mange slik som f.eks. en flomvoll som vil gå over mange eiendommer og sikre et høyt antall eiendommer.

Punkt 3

Hvis sikringstiltak ikke vedtas kan kommunen ikke oppheve bygge/deleforbudet som er gitt med bakgrunn i lovens krav til sikker byggegrunn. Nye bygg, næringsbygg eller en rekke ombygginger vil ikke bli godkjent. Etter lovverket kan man ikke gi byggetillatelse for eiendommer innenfor flomsonen med mindre byggverket tilfredsstiller lovens krav/forskriftens krav

Man kan jo også se for seg at dette vil kunne ha en negativ, økonomisk konsekvens for beboere tilknyttet redusert verdi og kan bli mindre aktuell for investering. Det er stor sjanse for at sentrumsutviklingen stanser helt og man mister fremtidige muligheter til å realisere tiltrengte prosjekter både i kommunal og privat regi.

Punkt 4

Hvis man ikke går videre med flomsikring er en av konsekvensene at det ved nye flomhendelser vil kunne bli ødeleggelser av boliger, næringsbygg og annen bygningsmasse. NVE tilbyr inntil 90% finansiering av prosjektkostnadene ved etablering av sikringstiltak. Man risikerer bortfall av de bevilgede 300 mill fra statsbudsjettet og at de overføres til annen kommune som venter på finansiering av flomsikring. I praksis vil det si at kommunen mister støtten, men sitter igjen med risikoen for fremtidige hendelser.

Ved å ikke flomsikre risikerer kommunen at egne anlegg som bygg og infrastruktur (vei, vann, avløp mm) blir skadet og må repareres.

Kommunen må dekke kostnader til midlertidig bolig, evakuering og krisehåndtering ved fremtidige hendelser. Videre vil langvarig usikkerhet kunne gi indirekte kostnader, som nedgang i skatteinntekter (lavere eiendomsverdi, utflytting, nedgang i skatteinntekt).

Punkt 5

Oppdaterte flomsonekart fra NVE (200-årsflom med 20 % klimapåslag) viser at store deler av nedre sentrum, inkludert Nesflata, ligger i faresone for flom.

Punkt 6

Tidlige i prosess etter ekstremværet Hans ble det vurdert ulike forhold ved sikring og ulike alternativer. Det ble da vurdert å bruke RV7 som flomvoll, men dette er forlatt både av tekniske og økonomiske årsaker, samt av hensyn til omgivelser og landskapsmessige konsekvenser. Statens vegvesen har vært tydelig på at man ikke kan bruke rv. 7 som flomvoll da veg ikke konstrueres med tetning slik et flomsikringstiltak krever. All den tid rv. 7 ikke har tekniske forutsetninger for ombygging til flomvoll uten at det bygges helt ny vei.